

ธรรมดื่เพื่อก่อ

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนะ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบสังฆธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า มันมหัศจรรย์มาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะนะ เป็นพระโพธิสัตว์ๆ พระ
โพธิสัตว์สร้างบุญสร้างกรรมมามากมายมหาศาล ความการกระทำมีคุณงามความดีมา ๔
อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาเป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าเป็นสังขธรรมขึ้นมา อาสวัชยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือพญามาร มารมันครองวิญญูะ มารมันครองหัวใจของสัตว์โลก

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะมันมีพญามารควบคุมดูแลอยู่ ควบคุมดูแลอยู่ เห็นไหม
ถ้าทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดี บุญและบาปๆ ใครสร้างคุณงามความดีมามากน้อย
ขนาดไหน

พระโพธิสัตว์ๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดยังไม่พยากรณ์ ยังกลับได้
กลับได้เป็นสาวกสาวกะที่ได้ยินได้ฟังใจ ได้ยินได้ฟัง ได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาใจ

ถ้าได้ยินได้ฟังขึ้นมา เขามีอำนาจวาสนาของเขา เขามีอำนาจวาสนาของเขา เขาฟังธรรม
แล้วเข้าใจสังขธรรมอันนั้น แสงงหาๆ ใจ

อนาถบิณฑิกเศรษฐี เวลาไปเยี่ยมเพื่อนของของเขา เพื่อนของเขาทำอาหารมากมาย มหาศาลจะถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาไปถึง เขาบอกว่า “นี่เขามีนานอะไรกัน” เขาบอก “อ้าว! เขาทำอาหารไว้ นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาฉันพุงนี้ไง”

ได้ยินคำว่า “พุทธะ” ตะลึงเลย

เวลาคนมีบุญมีกุศล นอนไม่หลับ นอนไม่ได้เลย นี่อนาถบิณฑิกเศรษฐี เขาได้สร้างบุญ สร้างกุศลของเขา มา เขาแสวงหาสิ่งคุณงามความดีมา พอขณะได้ยินคำว่า “พุทธะ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อุบัติแล้ว เกิดแล้ว เป็นความมหัศจรรย์ สะเทือนหัวใจจนนอนไม่ได้

ตื่นเช้าขึ้นมาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนเลย นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรด ชื่อที่ดินเซตวัน สร้างวัดสร้างวาถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงเป็นอย่างนั้น ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนา สิ่งที่เราสร้างคุณงามความดีมาๆ ไง แต่ถ้าสร้างบาปสร้างอกุศลมา มันไปเกิดเป็นเดียรฉัตร มันไปเข้ากับเดียรฉัตร เข้ากับนักพรตต่างๆ แล้วมาขัดมาแย้ง มาต่อมอด้าน ในพระไตรปิฎกมากมาย

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สิ่งที่เป็นความดีงามๆ ความดีงาม เราก็ทำ คุณงามความดีของเราขึ้นมาได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์

เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ แต่ดูความรู้สึกนึกคิดเราสิ มันเผชิญกับเรา ผจญกับเรา มันทุกข์มันยากขนาดไหน เวลามันทุกข์มันยากขนาดไหน เวลาคนมันทุกข์มันยากขึ้นมา มันหงอย มันเหงา มันทุกข์มันยากนะ เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์ในหัวใจใจ

สิ่งที่จะมีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เห็นพระเห็นเจ้าขึ้นมา ธงชัยพระอรหันต์ แต่ในปัจจุบันนี้เราเห็นพระเห็นเจ้าขึ้นมา เราคิดเป็นวิทยาศาสตร์ไป คิดเป็นทางโลกไป ทางฆราวาสเขาต้องมีอาชีพของเขา เขาทำหน้าที่การงานของเขา แล้วพระทำอะไรนะ พระไม่เห็นทำอะไรเลย

เพราะพระก็มาจากมนุษย์ พระก็มาจากชาวพุทธๆ ที่เกิดมาเป็นมนุษย์นี่แหละ แต่เขามีอำนาจวาสนาของเขาไป เขาบวชเป็นพระๆ เขาจะเป็นนักรบ จะรบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตน แต่เขามีอำนาจวาสนาหรือไม่วะ

ถ้าเขาไม่มีอำนาจวาสนานะ เขาบวชแล้วเข้าไปอยู่กับครูบาอาจารย์ประเภทใด ถ้าครูบาอาจารย์ประเภทใด เขาก็ชักนำลูกศิษย์ลูกหาไปตามอย่างนั้น

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านแสวงหาของท่านมากมายมหาศาลนะ แสวงหามาขนาดไหนก็ไม่พบก็ไม่เจอใจ ไม่พบไม่เจอเพราะอะไร เพราะท่านก็ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของท่านไป ถ้ามันไม่เป็นความจริงขึ้นมา ท่านก็ละท่านก็วางของท่าน ท่านก็แสวงหาของท่านไปสุดท้ายแล้วหาใครไม่เจอเหมือนกัน

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหาๆ อยู่ ๖ ปี เวลาฝึกหัดออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็เป็นธรรมชาติของมนุษย์ไป เทียวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย แล้วออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มีครูบาอาจารย์ที่หนักก็แสวงหา ก็ไปศึกษาค้นคว้ากับเขามาตลอดเวลา

ไปสุดท้ายแล้ว อุทกดาบส อาฬารดาบส ได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ ๙ ๑๐ เจ้าชายสิทธัตถะก็ไปศึกษากับเขา จนอุทกดาบส อาฬารดาบสยินยอม ลูกศิษย์ลูกหาของท่าน เจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้ความเห็นเสมอตน เป็นครูบาอาจารย์ที่อบรมบ่มเพาะต่อไปได้

เจ้าชายสิทธัตถะไม่สนใจเลย มันเป็นไปไม่ได้ๆ มันเป็นไปไม่ได้ นี่เพราะความเป็นพระโพธิสัตว์ ความที่สร้างบุญกุศลมากมายมหาศาล ถ้าเป็นไปไม่ได้ไปเชื่อเขา มันก็จบ ก็เป็นความเชื่อ มันไม่เป็นความจริงใจ

สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ ใครจะทำไม่เป็น สมบัติ ๘ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ยิ่งสมัยถึงพุทธกาล เวลาหลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านขึ้นมา เหาะเห็นเดินฟ้า หลวงปู่แหวนอย่างนี้ หลวงปู่ขาวอย่างนี้ ครูบาอาจารย์เราทั้งนั้นนะ ทำไมจะทำไม่เป็น จะทำไม่ได้ แต่ทำไม่ ท่านยังยึดถือมรรค ๘ อยู่ละ

เพราะอะไร

เพราะท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง

เพราะมีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นครูบาอาจารย์ของเรา แล้วฝึกหัดลูกศิษย์ลูกหา ขึ้นมามันเป็นข้อเท็จจริงไง มรรค ๔ ผล ๔ มันมีอยู่จริง มันทำจริงๆ นะ

มันไม่ใช่ไปศึกษา อุทกดาบส อาฬารดาบส “ได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เหมือนเรา เป็นครูบาอาจารย์สั่งสอนได้”

เจ้าชายสิทธัตถะไม่สนใจ ถ้าสนใจมันก็เข้าฌานสมาบัติ ก็เป็นฌานโลกีย์อยู่นั่นแหละ มันก็เป็นเรื่องโลก มันจะเข้าสู่ธรรมได้อย่างไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิชฌายาญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธะเป็นสังขจะเป็นความจริง ใ้โฮ! วิมุติสุขๆ คราวนี้จบแล้วละ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเป็นพระโพธิสัตว์มากมายมหาศาล ทศชาติ ๑๐ ชาติขึ้นมา เสียสละทั้งชีวิต เสียสละมาทุกสิ่งทุกอย่าง

เสียสละมาทั้งนั้นแหละ ทศชาติ ๑๐ ชาติสุดท้ายนั้นแหละ สุดท้ายพระเวสสันดร สละทานๆ ขึ้นมา สละทั้งลูก สละทั้งเมีย สละทั้งนั้น สละเพื่อโพธิญาณๆ ใจ เวลาเป็นความจริงขึ้นมา วิมุติสุขๆ พ้นจากพญามาร มารคร่ำครวญ มารร้องไห้ ลูกสาวของมารจะมาช่วยกันต้อนรับขึ้นมาให้อยู่ในอำนาจของมารไง นี่ไง เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลง ลูกสาวของมารๆ

เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง ถ้ามันเป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมา ในหัวใจของครูบาอาจารย์ของเรา มันถึงมีหลักมีเกณฑ์ อยู่ในสังขธรรม ไม่เหลวไหล ไม่พินเพื่อน ไม่ออกนอกกลุ่มนอกรทาง มันออกนอกกลุ่มนอกรทางไม่ได้ ออกนอกกลุ่มนอกรทางนั้นมันเป็นสมมุติบัญญัติ มันเป็นเรื่องโลก

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ สังขธรรมมันยิ่งใหญ่กว่านั้น มันยิ่งใหญ่ มันรอบรู้ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ สติวินัย สติวินัยมันมีสังขจะมีความจริง อยู่ในหัวใจดวงนั้นพร้อมมูลแล้ว แล้วมันมีสิ่งใดมีค่ามากไปกว่านั้นล่ะ ไม่เห็นมี

พอไม่เห็นมี เพราะมันได้การกระทำจนมารคร่ำครวญ มารร้องไห้ เวลาเป็นสัจจะความจริง แสดงธัมมจักขุ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สงฆ์องค์แรกของโลกเกิดขึ้นมาแล้วไง เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาถ้ามันจะเป็นความจริงขึ้นมาไง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เราปฏิบัติตามความเป็นจริงในทางพระพุทธศาสนา

อย่าปฏิบัติบูชาमार

มารในหัวใจมันยิ่งใหญ่หนัก ถ้ามารในหัวใจ เห็นไหม ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาศึกษาเล่าเรียนขึ้นมา ศึกษาเล่าเรียนมา ทุกคนต้องมีการศึกษามีเล่าเรียนมาเพื่อเป็นวิชาชีพ เป็นการแสวงหาเพื่อการเลี้ยงชีพของตน จะทำหน้าที่การงานสิ่งใดมา ทำอย่างใดมา มันก็ทัศนคติ มันก็มีมุมมองอย่างนั้น เวลามองพระพุทธศาสนาไป ก็มุมมองตามวิชาชีพที่ตนเรียนมา มันก็แตกต่างกันไป

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนา เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะวางสิ่งนั้นๆ ใจ ไม่เอาสิ่งนั้นมาเป็นเชื้อเป็นไข เป็นความกระตุ้นให้การฝึกหัดปฏิบัติมันยากขึ้นไปอีก

วางหัวใจของตนให้ได้ ถ้าวางหัวใจของตนได้ ถ้ามันเป็นความจริงได้มันจะเป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น

ถ้ามันเป็นความจริงของตนไม่ได้ มันก็ลากให้หัวใจดวงนั้นล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ การล้มลุกคลุกคลานๆ มันก็อยู่วาสนาของคน

วาสนาของคน คุณสิ คุณมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนาสิ ไม่เชื่อเรื่องมรรคเรื่องผล ไม่เชื่อ นรกสวรรค์ ไม่เชื่ออะไรเลย มันจะไม่เชื่อ เชื่อได้อย่างไร ฉันมีสติมีปัญญา

มารนี้มันร้ายกาจนัก มันครอบคลุมหัวใจของสัตว์โลกไปทั้งนั้นนะ แต่เราก็ยังมีวาสนานะ เราก็ได้มาบวชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระแล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไป

บวชเป็นพระๆ มา เห็นไหม ในโลกนี้พระมีมากน้อยขนาดไหน ในประเทศไทย ๓-๔ แสนองค์ไป แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ เรียนมาๆ เรียนมามีสติมีปัญญาแล้ว มรรคผลนิพพานจะมีหรือไม่มีไป ใ้พวกประพฤติปฏิบัติใ้ใจเง่าเต่าตุ่นไป ใ้เรามีการศึกษา เรามีความรู้มามาก เรายังมีประสบการณ์ในชีวิตมามาก เราทำเราสร้างสถานะขึ้นมาขึ้นมามีชื่อเสียง มีกิตติศัพท์กิตติคุณนะ

โลกธรรม ๘ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ ถ้ามันเป็นตัวหนาความทะยานอยาก มันก็เป็นการยึดมั่นถือมั่นในหัวใจของคนคนนั้นแหละ ยิ่งมีสติมีปัญญา มากมันก็ยิ่งทุกข์มากนั้นแหละ เพราะอะไร เพราะมันทำความสงบของใจมันไม่ได้ไง

แล้วทำความสงบ ทำไม่ต้องไปทำความสงบของใจละ

แล้วทำความสงบของใจ ถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมๆ ไง อนุพุทธิกถา ผู้ที่ไม่มีสติไม่มีปัญญาก็สอนเขาให้ทำบุญกุศลของเขา แล้วทำบุญกุศลของเขา เขาจะศึกษาเรื่องตัวตนของเขา

ถ้าศึกษา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปฏิเสธ เทวดา อินทร์ พรหม ปฏิเสธคนที่บงการชีวิต ปฏิเสธใดๆ ทั้งสิ้น ปฏิเสธหมด เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมานะ นี่ไง อตฺตนา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้นที่จะทำตนให้พ้นจากทุกข์ได้ ตนเท่านั้นที่จะรู้เท่าทันมารในหัวใจของตน แล้วตนเท่านั้น มัคโค ทางอันเอก ทางสายกลางในพระพุทธศาสนาจะชำระล้างพญามาร ทำลายครอบครัวของมาร

อาสาชยญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจ ทำลายอวิชชา คือพญามาร เจ้าวัฏจักรในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดทั้งสิ้น ปฏิเสธทุกอย่างเลย ปฏิเสธมาทั้งนั้น

นี่เรามีการศึกษาเล่าเรียนมา เราก็ว่าเรามีสติมีปัญญา เราก็ยึดมั่นถือมั่นของเรา

ทำไมไม่ปฏิเสธละ ทำไมยึดมั่นถือมั่นนะ

เกิดเป็นมนุษย์ มารมันก็ครอบงำอยู่แล้ว มารก็เหยียบย่ำย่ำยีทุกข์ยากเจียนตายอยู่แล้ว ศึกษาเล่าเรียนสิ่งอะไรมากก็ยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นความรู้ของตนๆ แล้วตัวตนของตนทำไมไม่รู้จักละ

นี่ไง ทำไมถึงต้องทำความสงบของใจ

ถ้าไม่ทำความสงบของใจ มันก็ไหลตามกิเลสนั้นไปทั้งนั้นนะ ถ้าไหลตามกิเลสของตัวเองไป แล้วก็ว่าบรรลุดุธรรมๆ

เวลามันพลิกเป็นทางลบ มันก็ไม่เชื่อ ไม่ฟัง ไม่มีหลักมีเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น เอาแต่ตามความพอใจของกิเลสฟาดวงฟาดงา ทุกข์เจียนตายก็ไม่ว่าว่าเป็นความทุกข์ขิง ก็คิดว่ามันเป็นความสุขของตนไง แสวงหามาว่าจะเป็นสมบัติของตนๆ มันก็เป็นสมบัติสาธารณะทั้งนั้น ตำแหน่งหน้าที่ในการเป็นพระภิกษุสงฆ์ไง เวลาตายแล้ว เขาเอาคืนหมด แล้วไปให้คนอื่นต่อ เอาไปให้ผู้ที่มีความสามารถที่จะปกครองสงฆ์ขึ้นมาต่อเนืองไปไง นี่เขาเอาไปให้คนอื่นต่อ

โลกธรรม ๘ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ แล้วก็ยึดมั่นถือมั่นว่ามันเป็นผลงาน ผลงานอะไร ผลงานของชาตินี้

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเกิดอีกแล้ว แล้วเกิดมา เกิดเป็นใคร

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ถ้าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันก็เป็นบาปบุญของคนใช้ใหม่

นี่ไง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เอ็งทำมาทั้งนั้นนะ แล้วในชาติปัจจุบันนี้ยังกระหืดกระหอบจะแสวงหาสิ่งใดที่จะเป็นสมบัติของตนๆ ถ้ามันทุกข์มันยากขนาดไหน ทำตามกิเลส กิเลสมันปลิ้นมันปล้อน มันหลอกมันลวง ก็ชอบไปพอใจกับมัน แต่เวลาเรามีสติปัญญาขึ้นมา เราจะแสวงหาสิ่งจะความจริงในหัวใจของตน

ถ้าบวชเป็นพระ เป็นนักรบ ไม่ต้องเป็นห่วงอะไรเลย ปัจจัยเครื่องอาศัยมีทั้งนั้นนะ แต่กิเลสมันก็ปลิ้นมันก็ปล้อนไป “มันทุกข์มันยาก มันลำบากลำบาก มันไม่มีใครคุ้มครองดูแล”

หา? คุ้มครองดูแลที่ไหน

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกประจำ อยากเห็นนักร พระที่เอาจริงเอาจังประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันดำรงชีวิตไม่ได้ อยากเห็นนักร

ท่านอยากเห็นนักรนะ มันไม่มี

เขาตัดบาตร เขาทำบุญมีปัจจัยเครื่องอาศัย นักชตฤกษ์เขาทำบุญกุศลมากมาย มหาศาล ถ้าใช้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ ดั้นเหลือ เหลือดั้นจนมากเกินไปจนไม่รู้จะเอาไว้ที่ไหน

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ เขาเจ้อจันกัน

พระอานนท์เวลาไปเทศน์ว่า การ เป็นกษัตริย์ เขาถวายผ้าไตรมา ๕๐๐ ชุด ไอ้โฮ! เพราะทางกษัตริย์เขาถวาย พอเขาถวายมาแล้ว ญาติพี่น้องเขาไม่พอใจ เขามาถามพระอานนท์เลย

ไอ้โฮ! ทำไมพระอานนท์นี่โลกมาก ถวายไตรจีวรตั้ง ๕๐๐ ชุด รับมาได้อย่างไร

ในวินัยนะ พระเรามีผ้า ๓ ผืนเท่านั้น สิ่งที่ได้รับมาๆ ขึ้นมา รับมา รับมาเพื่อหมู่เพื่อสงฆ์ สงฆ์ที่เขาทุกข์เขายาก สงฆ์ที่ไม่มีใครดูแล สงฆ์ที่ลามสัการะไม่ถึง ไม่ทั่วถึง ก็จะทำให้แจกสงฆ์นั้น

แล้วสงฆ์นั้นเขามีผ้าอยู่แล้ว ให้ทำอย่างไร

ผ้านั้นก็ถ่าย

เพราะพระมีผ้า ๓ ผืนเท่านั้น ถ้าเป็นพระอุคคกรรมฐานถือผ้า ๓ ผืนๆ ไม่มีผ้าอาศัย ถ้าผ้าอาศัยนั้นออกนอกถู่กนอกทางแล้วละ

สิ่งถือผ้า ๓ ผืนๆ อุคคควัตรัง อุคคค์ ๑๓ แล้วถึงเวลา

แล้วถ้าผ้า ๓ ผืน แล้วผ้าผืนเก่าทำอย่างไร

เอาไปทำม่าน

แล้วเวลาม่านที่มีแล้วทำอย่างไร

ม่านนั้นเขาก็เอาไปทำผ้าเช็ดเท้า เอาไปทำประโยชน์อย่างอื่น สู้สุดท้ายแล้วถ้าไม่ได้ก็ตำผสมกับดินแล้วพอกกุฎีที่อาศัย

เออ!

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจัง ถ้าพระที่เขาเป็นธรรม ถ้าเราจะเป็นนักรบๆ ถ้าจะรบกับกิเลส ตัณหาความทะยานอยากในใจของตน สิ่งนี้มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้น ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย ดำรงชีวิตนี้ไว้ทำไม

ดำรงชีวิตไว้เพื่อจะศึกษาคั่นคว้า เพื่อจะฝึกหัดปฏิบัติ

ปฏิบัติไปทำไม ไม่ต้องปฏิบัติไม่ได้หรือ เรียนมากก็มีความรู้มากมายมหาศาลแล้ว

ทรงจำธรรมวินัยๆ ใง ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ศึกษาเล่าเรียนมาเป็นคณฤชระ คณฤชระก็เผยแพร่ธรรมเพื่อปกครองสงฆ์ นี่มันเป็นเรื่องสมมุติ เป็นเรื่องทางวิชาการ เรื่องทางโลกเิง

ถ้าการศึกษาการเล่าเรียนที่มันมันคงขึ้นมา คนที่ศึกษาแล้วถึงได้รสของธรรม ทรงจำธรรมวินัยมันก็ได้รสของธรรมประเภทหนึ่ง แล้วถ้าเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์เิง ถ้าถึงที่สุดแห่งทุกข์ เรายะกล้ากระทำหรือไม่ เรายะเอาจริงเอาจังของเราหรือไม่ ถ้าเอาจริงเอาจังของเรามันจะเสียเวลาเราไปมากมายมหาศาล เพราะเราศึกษามากก็ต่องใช้เวลา ปีหนึ่งจะสอบสักกรอบหนึ่ง แล้วก็ปีถึงจะศึกษาได้ แล้วเวลามาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันก็ปีเิงเวลา มันถึงจะเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา

ถ้าเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา มันก็อยู่ที่วาสนาแล้ว

ถ้าเราฟังธรรมๆ ติเพื่อก่อ ติเพื่อก่อ ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมติเพื่อก่อให้มันเจริญอกงามของมันขึ้นไป

ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติธรรม ทำความสงบของใจเข้ามา

ทำความสงบของใจเข้ามา ใจมันจะสงบระงับหรือไม่ละ

ถ้าใจมันสงบระงับ เห็นไหม จิตหนึ่ง

จิตหนึ่ง ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะมันก็เป็นสัมมาสมาธิ

ทำไมต้องทำสมาธิละ ก็ศึกษาก็ใช้สติใช้ปัญญาของเราอยู่แล้ว ปัญญาเราก็รอบรู้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการอย่างไรก็จำได้หมด พุคได้หมดอยู่แล้วนะ ทำไมต้องมาทำความสงบของใจเข้ามา

ถ้าไม่ทำความสงบของใจเข้ามา มันเป็นจิตมาร

จิตหนึ่ง จิตหนึ่งเป็นสัมมาสมาธิ จิตหนึ่งมีสติสัมปชัญญะ

จิตมาร จิตมาร จิตมาร

อ้าว! ก็มันมีความรอบรู้ มันมีสติมีปัญญาของมันอยู่แล้ว

อ้าว! ก็มันมี เพราะมันมีวิชา ก็มีความไม่รู้ไง ไม่รู้อะไร ไม่รู้ตัวตนของตนไง

จิตหนึ่งมีสติมีสัมปชัญญะ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

ไม่เข้าสมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ไม่เข้าฌาน ไม่เข้าอะไรหรอก เข้าฌานขาดสติขาดปัญญา มันเหาะเหินเดินฟ้า มันจะมีฐูวาระจิต มันส่งออกไปนู่น ถ้าเป็นฌานสมาบัติจริงนะ ถ้ามันเป็น ชานอ้อย ชานหมาก มันก็จินตนาการของมันไปบ่าบอคอแตก ถ้ามันเป็นฌานเป็นสมาบัติใจ

แต่ถ้ามันเป็นจิตหนึ่ง ศีล สมาธิ ปัญญา

จิตหนึ่งๆ ใจ แล้วถ้ามันทำสมาธิของมันไม่เป็น มันก็เป็นจิตมารใจ ว่างๆ ว่างๆ มารทั้งนั้น

บวชเป็นพระประพฤติปฏิบัติเพื่อจะรบกับกิเลส ปฏิบัติแล้วเป็นจิตมาร ใ้อวด ใ้มดเท็จ หลอกตนเองตลอด ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน เพราะมันเป็นจิตมาร มันไม่ใช่จิตหนึ่ง

ทำไมต้องเป็นจิตหนึ่งล่ะ

เวลาเป็นจิตหนึ่งๆ ถ้ามันเป็นจิตมาร จิตมารมันก็ส่งออก จิตมารมันก็ลากถูถูกั๊งไป เวลา ลากถูถูกั๊ง ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา มันก็ไปตามมัน

ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ทำความสงบของใจของตัวเองให้ได้ ทำความสงบของ ใจของตนให้ได้

เพราะทำความสงบของใจของตนไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติมาล้มลุกคลุกคลานก็ตงนี้ เพราะอะไร เพราะเราเกิดเป็น มนุษย์ไ้

เวลาพระบวชใหม่ๆ สิ่งทีพระบวชใหม่ทนคำสั่งคำสอนไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันติด นิสัยสันดานฆราวาสธรรมนั้นแหละ ฆราวาสประชาธิปไตย ต้องเสมอภาค ต้องสิทธิเสรีภาพ

ภาพของมารใจ จิตมารนะ

ตัวเองยังแบ่งเวลาของตนเองไม่ได้ ตนเองยังไม่รู้อะไรควรหรือไม่ควร

ธรรมวินัยเขาบัญญัติของเขาไว้แล้ว ถ้าบัญญัติไว้แล้ว เวลาบวชเข้ามาๆ เวลาผู้ที่บวชเข้ามา บวชเข้ามาเป็นพระใหม่ เป็นพระใหม่ขึ้นมา โอ้โฮ! เป็นผู้บริสุทธิ์ผุดผ่อง เวลาจิตมารขึ้นมา บริสุทธิ์ผุดผ่องขึ้นมา มันก็เป็นเรื่องโลกียะ เรื่องโลกๆ ไปทั้งนั้นนะ ถ้ามันจะทำได้มันก็เป็นนิสัยดั้งเดิมของตน ถ้านิสัยดั้งเดิมของตน เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านอบรม ป่มเพาะขึ้นมา

ฆราวาสธรรมๆ จิตมันติดนิสัยฆราวาสของมันมา ถ้าติดนิสัยฆราวาสของมันมา มันก็คิดของมันไป ถ้ามันคิดของมันไป มันก็เป็นจิตมาร พอจิตมารขึ้นมา มันบอก “อาจารย์ทำได้ ฉันก็ทำได้ อาจารย์รู้ ฉันก็รู้”

จริงหรือ

รู้จริงๆ นะ

จิตมาร

เวลาจิตหนึ่งๆ เจียนอยู่เจียนตาย แค่คำว่า “สมาธิ” ๑๐ ปี เ็งงทำได้หรือเปล่า แล้วถ้ามันทำเป็นความเป็นจริงนะ แล้วถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาใจได้ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเข้าสู่ธรรม

จากโลกกับธรรม บุญและบาป

โลกๆ ทั้งนั้นนะ เอาแต่ความรู้ความเห็นของตนเข้ามา มาอธิบายธรรมะ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ความรู้ของตนขึ้นมาก็จินตนาการไปเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นธรรมชาติ

ชาติไหนวะ

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ ศील สมาธิ ปัญญา

กว่าจิตมันจะตั้งเนื้อตั้งตัวของมันขึ้นมาได้ เริ่มต้นจากจิตมารนะ มันทำความสงบของใจของตัวเองไม่ได้ ทำความสงบของใจตัวเองไม่ได้ สิ่งที่เป็นความรู้สึกนึกคิดนั้นมันคิดแบบ

สัญชาตญาณ คิดแบบโลกๆ ทั้งนั้นนะ คิดแบบโลกๆ ก็คิดจากหัวใจตนนี้ไง ก็คิดแบบเราคิดนี้แหละ ก็คิดแบบมนุษย์นี้แหละ ก็มนุษย์นี้ ก็แข็งเกิดแล้วไง

เกิดเป็นมนุษย์ไง ผลของวิญญูะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ

พรหม เทวดา เวลาเป็นสัมมาทิฐิ มาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เหมือนกัน ที่เขาเกิดแล้วนั้นภพของเขา นี้เราก็เกิดแล้วไง

มนุษย์กับเทวดาคิดแตกต่างกันอย่างไร

เทวดานะ บอก มนุษย์ปลิ้นปล้อนกะล่อน เพราะมนุษย์โกหกไปปดมดเท็จ

เทวดาพูดอย่างไรพูดอย่างนั้นนะ เพราะเขารู้ จิต เห็นไหม เขาพูดอย่างไร เขาเชื่ออย่างไร เพียงแต่เขาเป็นมิฉฉาหรือสัมมาทิฐิเท่านั้น ถ้ามิฉฉาทิฐิ เขาคิดของเขาตามแต่ความนึกคิดของเขา เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นเรื่องของจิตวิญญาณไง เรื่องทิพยสมบัติไง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการพระอรหันต์ ๖๐ องค์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เธอทั้งหลายพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธออย่าไปซ้อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนัก”

ทิพยสมบัติไง เทวดา อินทร์ พรหมไง เขาเกิดแล้วไง เขาเกิดแล้วเกิดภพนั้น ใ้เราก็เกิดแล้วไง เราเกิดเป็นมนุษย์ จะรู้สึกนึกคิดอย่างไรโลกๆ ทั้งนั้นนะ จะมีสติ แหม! สติปัญญาเลอเลิศ

จิตมาร วิเคราะห์วิจัจธรรมะทะลุปรุโปร่งเข้าใจทั้งนั้นนะ นี่ไง มันเป็นโลกียะ โลก คิดจากจิตของตน คิดจากสัญชาตญาณของตน เป็นตรรกะ เป็นจินตนาการร้อยแปดพันเก้า ไปอีลุ่ยฉุยแฉก

นี่ไง ถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามาไง

จิตสงบหรือจิตไม่สงบ

ถ้าจิตสงบก็จิตหนึ่ง ถ้าจิตไม่สงบก็จิตมาร มารมันก็พาของมันไปอีลุ่ยฉุยแฉกไง ยังมี การศึกษามาก ยิ่งเรียนมากยิ่งทุกข์มาก

นี่ไง หลวงตาพระมหาบัวท่านจอมมหาใจ เวลาไปหาหลวงปู่มัน ท่านก็จิตเสื่อมหมดแล้ว ออกฝึกหัดปฏิบัติตั้งแต่จักราช จิตลงได้เป็นสมาธิได้ แต่ไม่ชำนาญในวสี ไม่ชำนาญในการรักษา ไปทำกลดหลังเดียวเสื่อมหมดเลย แล้วเสื่อมแล้วเอาคืนไม่ได้ด้วย เพราะอะไร

เพราะไม่มีคำบริกรรม กรรมฐาน ๔๐ ห้อง ไม่มีวิธีการที่ทำให้มันถูกต้อง ที่ทำมาๆ ด้วย บุญด้วยกุศล ด้วยอำนาจวาสนาใจ

เริ่มต้นจากฝึกหัดปฏิบัติใหม่ก็พุทโธๆ นี่แหละ พอศึกษาเป็นมหาขึ้นมาแล้วมีสติมี ปัญญา ก็ใช้ปัญญา ปัญญาจตุรจ้อ มันก็สงบของมันได้ สงบจริงๆ แต่เวลาถ้ามันเสื่อมไปแล้วจับ ต้นชนปลายไม่ได้เลย

ไปหาหลวงปู่มันไง “มหา จิตมันเหมือนเด็กๆ นะ สิ่งที่ได้มันต้องการอาหารของมัน ต้องการคนคุ้มครองดูแลมันใจ ให้กำหนดพุทโธๆ ไว้ พุทโธมันจะเป็นอาหารของมันใจ”

เวลาพุทโธๆ ท่านบอกว่าเกือบตาย เพราะอะไร เพราะปล่อยมันเร็วร้อน ปล่อยให้มันทำตามความพอใจของมัน จิตมารนะ มารมันพาไป เหมือนคนเสพยาเสพติด เสพจนติด แล้วจะแก้ มันนะ

เวลาจริงๆ แล้วท่านปฏิบัติ เออ! ก็เป็นอย่างหลวงปู่มันพูดจริงๆ

หลวงปู่มันท่านสั่งใจ เรียนมามากน้อยขนาดไหนให้เก็บใส่สมองลิ้นชักไว้ แล้วลั่นกุญแจไว้ให้ดี อย่าให้มันออกมา

เวลาถ้ามันออกมา จิตมาร คือจิตมาร ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาแล้ว ปฏิบัติไปๆ โดยความลุ่มหลงของตน โดยกิเลสมันชักนำของมันไป

เวลาไป เห็นไหม ถ้ามันเป็นจิตหนึ่ง ถ้าจิตหนึ่งทำสมาธิให้ได้ มีสติสัมปชัญญะชำนาญของมัน พอชำนาญของมัน ชำนาญในวสี

ถ้าชำนาญในวสีนะ มีการกระทำอย่างไร มีการปฏิบัติอย่างไร

ถ้าเป็นคนที่มีสติปัญญาก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาตรีกในธรรม ธรรมะนี้ ที่หลวงตาพระมหาบัวท่านศึกษามาแล้วใจ เริ่มต้นก็พุทโธๆ เวลาไปกำหนด

เฉยๆ นั่นนะ ท่านบอกเพราะกำหนดเฉยๆ นั่นแหละ ด้วยสติด้วยปัญญาเอาได้ แต่ถ้าด้วยการ
ฝึกหัดปฏิบัติที่อำนาจวาสนาของท่าน ท่านถึงเทศนาว่าการเรื่องปัญญาอบรมสมาธิ

แล้วปัญญาอบรมสมาธิมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ อบรมให้เป็นจิตหนึ่ง

เพราะเราเกิดกับโลก เราคิด เราใช้สติปัญญาเล็กน้อยแค่ไหนโลกก็ยะทั้งนั้นนะ ถ้าจิตมัน
สงบแล้ว ถ้ามีอำนาจวาสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาๆ ไร สมถกรรมฐาน
วิปัสสนากรรมฐาน ถ้าจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นไหม จิตหนึ่ง ถ้ามันพิจารณามันนุ่มไปเห็นใจ
ตรงนี้สำคัญที่สุด

พระปฏิบัติ พระปฏิบัติที่ล้มลุกคลุกคลาน จิตมาร ทั้งรู้ทั้งเห็น ทั้งมีสติมีปัญญา ทั้งเข้าใจ
ธรรมะ ทั้งทะลุปรุโปร่ง

มันไม่มีมาตั้งแต่ต้นใจ

ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

กิเลสนั้นนะมีอยู่ดั้งเดิม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมี
มีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

แล้วอะไรที่มันเกิด แก่ เจ็บ ตาย

เพราะปฏิสนธิจิต ในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ นั่นก็เกิด เกิด แก่ เจ็บ ตาย

แล้วถ้ามันไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายละ

อัสวักขยญาณทำลายอวิชชา ทำลายพญามารในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า เห็นไหม พญามารมันตายไปแล้ว

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาบรรลุนิพพาน เวลาเทศนาว่าการ สั่งพระ
อานนทไฉน

“อานนทบัญญัติในพระพุทศาสนาเมื่ออยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนางสุชาดา เราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน”

อาสวักขยญาณทำลายอวิชา นิมารมันตาย

“อีกคราวหนึ่งเราฉันอาหารของนายจุนทะ เราถึงซึ่งชั้นนิพพาน”

ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕

ที่ว่า “ชั้น ๕ มันเป็นสักแต่ว่า มันไม่มีมาตั้งแต่ต้น”

มันมี แต่เอ็งไม่รู้ แล้วเอ็งไม่เข้าใจ

แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสวักขยญาณทำลายอวิชาในหัวใจของท่านไภ ภาวา หเว ปญจกขุณฑา ชั้นเป็นภาระเป็นหน้าที่

“เวลาฉันอาหารของนายจุนทะ เราถึงซึ่งชั้นนิพพาน”

นี่ไง เวลาทำลายอวิชา ทำลายพญามารแล้ว สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ดำรงชีวิตอยู่ไภ พระอรหันต์ที่ทะลุปรุโปร่งในธรรมะไภ พระอรหันต์ที่เข้าใจสัจธรรมในหัวใจของพระอรหันต์โดยสมบูรณ์แบบแล้วไภ

ถ้ามันสมบูรณ์แบบแล้วมันมาจากไหน

จิตหนึ่งไภ ถ้าจิตหนึ่ง มันเริ่มต้นประพฤติปฏิบัติมันก็เห็นแล้ว

เวลาที่มันอีลุยลุยแฉกฉีกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ จิตมารนะ “ว่างๆ ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันไม่มีมาตั้งแต่ต้น”

มันไม่มีตรงไหน มันไม่มีเพราะเอ็งภาวนาไม่เป็น เอ็งภาวนาไม่ได้ เอ็งเริ่มต้นไม่ได้

ถ้าเอ็งเริ่มต้นได้ ครูบาอาจารย์ ที่เขามองดูแลอยู่ที่นี่ คุ่มครองดูแลก็ให้มันเป็นข้อเท็จจริงนี่ขึ้นมาไภ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้วมันจะพ้นจากอริยสัจไปได้อย่างไร

ถ้ามันจะพ้นจากอริยสัจไป มันก็เป็นจิตมารที่มันพาอีลุ่ยฉุยแฉกไปนั่นไง อีลุ่ยฉุยแฉกในอะไร อีลุ่ยฉุยแฉกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

นี่ไง หลวงตาพระมหาบัวท่านไปหาหลวงปู่มันนี่ “มหาเรียนถึงมหานะ สิ่งที่เรียนมาใส่ ลิ่นชักสมองไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ อย่าให้มันออกมา ถ้าออกมามันจะเตะมันถีบกัน”

มันจะเตะมันถีบอย่างนี้แหละ จิตมาร ทรงจำกรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วจินตนาการไป โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์ทั้งนั้นนะ แต่มันไม่มีเหตุไม่มีผลไง

มันไม่มีเหตุไม่มีผลตรงไหน

มันไม่มีเหตุไม่มีผล ไม่เข้าสู่อริยสัจไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ขณะนิโรธดับทุกข์นะ ดับตรงไหน ก็มันไม่มีมาตั้งแต่ต้น มันก็ไม่มีมาเลย แล้วปฏิบัติไปแบบไม่มีนี่แหละ จิตมาร

แต่ถ้ามีจิตหนึ่ง จิตหนึ่งฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาให้ได้ ฝึกหัดให้ได้ ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้คือมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง คือมันเห็นกิเลส ถ้ามันเห็นกิเลส เห็นไหม

สิ่งที่ฝึกหัดปฏิบัติ เริ่มต้นตั้งแต่ทำความสงบของใจนี้แหละ จิตมารฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นจิตหนึ่ง พอเป็นจิตหนึ่งแล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ มันจะเข้าสู่มรรค ๘

ถ้ามันเข้าสู่มรรค ๘ ตรงไหน

งานชอบใจ งานจากสมณะยกขึ้นสู่วิปัสสนา

วิปัสสนาๆ วิปัสสนารู้แจ้งแทงตลอดในกิเลสตัดทอนความทะยานอยากในแต่ละภพแต่ละชั้นแต่ละตอน มรรคหยาบ มรรคละเอียด เวลามรรคหยาบๆ เวลามันเข้าสู่มรรคไง จิตหนึ่ง จิตมาร นั่นเป็นดำริชอบ งานชอบ มันเป็นสัมมาหรือมันเป็นมิจฉา ถ้ามิจฉาก็เป็นจิตมาร ถ้าถูกต้อง มันก็เป็นจิตหนึ่ง

จิตหนึ่งมีสติสัมปชัญญะ จิตหนึ่งน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ได้ ถ้าจิตหนึ่งน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ได้ มันก็เห็นกิเลสไง ถ้ามันเห็นกิเลส งานชอบ เพียรชอบ มันเข้าสู่มรรคไง ถ้าเข้าสู่

มรรคมันก็เป็นบุคคลคู่ที่ ๑ ใจ บุคคลคู่ที่ ๑ ถ้ามันเป็นได้ มันเป็นความจริง เห็นใหม่ เวลามรรค
หยาบฆ่ามรรคละเอียด มรรคที่มันละเอียดเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปละ มรรค ๔ ผล ๔

ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไปมันจะมีความลึกลับซับซ้อน มันจะมีความมหัศจรรย์ของมัน
ไฉน

ความลึกลับซับซ้อน มหัศจรรย์ มันมาจากไหน

ครอบครัวของมาร

เวลาหลวงตาทำนพระมหาบัวท่านสอนไฉน เวลาฝึกหัดปฏิบัติใหม่ะ ถ้าปฏิบัติไปแล้วมัน
ได้หลักได้เกณฑ์แล้ว มันจะมีความสุขบ้าง มันจะมีความบรรเทาทุกข์ได้บ้าง

เวลาปฏิบัติทุ่มเททั้งชีวิต เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา เพราะกิเลสมันคือด้าน กิเลสเป็นเรา
เราเป็นกิเลสไฉน ทำอะไร คิดอะไรทุกอย่างผิดหมด ผิดเพราะกิเลสมันร่วมเป็นสมุทัยเจือปนมา
ตลอด เราคิดอะไร เราแสวงหาอะไร เราจินตนาการอะไรนะ ผิดทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติไฉน ศีล สมาธิ ปัญญาไฉน ก็สติปัญญานั้นแหละมันมาไตร่ตรอง ศีล
สมาธิ ปัญญา มันพิจารณาของเราไฉน เราทำอะไรอย่างนี้มันถูกต้องไหม เพราะอะไร

ปัจฉัตตัง สันทิฏฐิโก อตตตา हि อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

พระพุทธศาสนาปฏิเสธเทพเจ้า ปฏิเสธเครื่องบูชาเคารพใดๆ ทั้งสิ้น

พระพุทธศาสนา ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ อริยสัจ สัจจะความจริง
อริยสัจจะ แล้วอริยสัจจะ สิ่งที่มีมันจะรู้จริงเห็นจริงมันก็ต้องจิตหนึ่ง จิตดวงนั้นเป็นผู้ฝึกหัด
ประพฤติปฏิบัติของจิตดวงนั้นขึ้นมา

ถ้าจิตที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา อตตตา हि อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

จิตหนึ่ง จิตหนึ่งนั้นคือตัวตน จิตที่เวียนว่ายในตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่กำเนิด ๔ แล้วมา
กำเนิดเป็นเรา แล้วเกิดเป็นเราแล้ว เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วเรามี
อำนาจวาสนาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระที่จะเป็นนักรบๆ มึงจะไปรบกับใคร

ก็รบกับพญามารในใจนี่ไง

แล้วถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติเริ่มต้น ถ้ามันไม่ฝึกหัดเริ่มต้น ที่ว่า เป็นโลกียะ เป็นโลกุตระ ใช่ว่า
ที่พัวเพื่อกันนั้นนะ

กรรมนะ กรรมที่จะมาปะทะๆ กันนะ เอ็งพูดไปเถอะ พูดได้ร้อยแปดพันเก้า แต่คำพูด
นั้นนะ คนรู้จริงเขาฟังแล้วเขารู้หมดละ แต่เขาไม่ไปปะทะกรรม เพราะกรรมมันไม่มีวันจบวันสิ้น
สัญญาอารมณ์มันปลิ้นปล้อน มันกระลอนไปได้ทั่วแหละ แต่ผิดและถูก เอ็งได้วิเคราะห์หิวจี้ย ได้
ทำซ้ำพิสูจน์ตรวจสอบหรือไม่

ถ้ามันทำซ้ำพิสูจน์ตรวจสอบ แล้วถ้ามันไปเห็นว่าเป็นจิตมาร มันสังเวช มันสังเวช
พฤติกรรม สังเวชการกระทำของจิตเราแท้ๆ ถ้ามันสังเวช มันเห็นพฤติกรรม มันก็ต้องมี
สติปัญญามากขึ้นใช่ไหม มันก็ต้องมีสติปัญญาควบคุมดูแลจิตของเราให้ดีขึ้น

นี่ไง อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึงแห่งตน การจะชำระล้างพญามารกิเลสในหัวใจ
ของตนมันต้องมีการฝึกหัดปฏิบัติ มรรคหลายๆ ยังมีมรรคละเอียด ละเอียดสุด มรรคมหัศจรรย์
ญาณหยั่งรู้นะ

มันเกิดจากใครวะ ใครเป็นคนรู้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิภังขญาณทำลายครอบครวัชของมารชัดเจน มาร
คร่ำครวญ มารร้องไห้ ลูกสาวของมาร ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันยังมีกองทัพของมัน
อีกนะ

เวลาถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา แล้วเราเริ่มต้นขึ้นมาก็อ่อนแอ ก็มักง่าย ก็สวมรอย มันจะเอา
อะไรมา ธรรมะอย่างนี้หรือ

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติ แค่ว่าสติ ท่านบอกเลย “ซากศพเดินได้”

เราเป็นนักปฏิบัติ ท่านเห็นเป็นซากศพ ซากศพเพราะขาดสติปัญญาที่จะคุ้มครองดูแลใจ
ของตน ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา การกระทำนั้นมันถึงจะมีเหตุมีผลขึ้นมา แล้วถ้ามีเหตุมีผล
ขึ้นมา มันจะส่งออกไปไหน เพราะอะไร

มโนกรรม มันเริ่มต้น มโนกรรม มโนแล้วกรรม มันขยับมันเขยื้อน มันมีเหตุมีผลที่นี้ อุตตา
หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เวลาตนจะจำกัดกิเลสในหัวใจของตน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด โลกธาตุวันไหว เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม โลกธาตุนี้ไหวหมดเลย เวลาแสดงธัมมจักขุ ปลงอายุสังขาร นี่ไง
ความมหัศจรรย์ของจิตดวงนั้นมันมหัศจรรย์ มันมหัศจรรย์ตั้งแต่จิตมันสงบแล้ว สุขอื่นใดเท่ากับ
จิตสงบไม่มี

เรารำเพื่อไปไหนวะ หาแต่สมบัติสาธารณะ สมบัติประจำโลกนะ สมบัติปลัดกันขม สิ่ง
ที่ได้มา บุญและบาปเท่านั้น ดีหรือชั่ว สมบัติได้มาด้วยความถูกต้องชอบธรรม ธรรมมาภิบาล
เป็นบุญ สมบัติได้มาโดยการทุจริต โดยการกลั่นแกล้ง เหยียดหยามกันมันเป็นบาปเป็นกรรม
ทั้งนั้น นี่ไง สมบัติสาธารณะนะ แล้วความสุขของเราละ แล้วความจริงของเราละ

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราเห็นพระเห็นเจ้ามากมายมหาศาล เราเห็น
ครูบาอาจารย์เยอะเยอะไปหมด แล้วมันมีสติสัมปชัญญะ ถึงที่ว่ามันเป็นกระแสบลูกระดมให้เรา
มีศรัทธาความเชื่อใหม่

แล้วถ้าเป็นความจริงๆ ความจริงที่มันจะเกิดจากใคร

ความจริงเวลามันจะเกิด มันจะเกิดจากเรานี่แหละ ใครจะดี ใครจะชั่ว มันเรื่องของเขา
ทั้งนั้น แต่ความจริงของเราละ ความจริงของเรา ถ้ามันเป็นความจริงของเรา มันต้องมีสติมี
ปัญญาไง มันละวางทั้งนั้น

ฆราวาส ฆราวาสธรรม ทางของฆราวาสเป็นทางคับแคบ ต้องทำหน้าที่การงาน ต้องมี
ปัจจัยเครื่องอาศัย

ทางของสมณะเป็นทางกว้างขวาง เข้าบิณฑบาต ๒๔ ชั่วโมงจริงๆ ๒๔ ชั่วโมงนะ ถ้ายังมี
กิเลสอยู่ เราจะต้องเผชิญหน้ากับมันแน่นอน

เพราะอะไร

เพราะการเกิดมา เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ มนุษย์มีสติมีปัญญา มนุษย์มีอำนาจ
วาสนา แต่อำนาจวาสนานี้มันเป็นยุคเป็นคราว เป็นคราวๆ ไปไง ทำไมวาสนาของเรามันไม่
ยั่งยืน วาสนาของเรามันไม่ต่อเนื่องไง

๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี เราทำไมเผชิญกับกิเลสในหัวใจของตนไม่ได้ กิเลสในหัวใจของตนมัน
ทุกข์มันยาก มันพาระหกระเหินมาไม่มีต้นไม่มีปลาย

ไม่มีต้นไม่มีปลายนะ แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติ จิตหนึ่ง เอ๊ะ! นี่เป็นใคร

จิตมาร หาคะไรไม่เจอเลย ไปกับมารทั้งสิ้น

ถ้าจิตหนึ่งนั้นมันสงบแล้ว ถ้าไม่มีวาสนา ติดแค่นั้นนะ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ เวลา
ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นสมาธิก็ลุ่มหลงว่ามันเป็นนิพพานแล้ว สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ มัน
มหัศจรรย์แค่ไหนถ้ามันเป็นจิตหนึ่งได้ตามความเป็นจริง

แล้วถ้ามันไม่ได้ขึ้นมา จิตมารมันก็บอก “หินทับหญ้าๆ หินทับหญ้ามันไม่มีความจำเป็น
เราต้องใช้สติปัญญาไปเลย”

มันก็เป็นจิตมารไง

หินทับหญ้า หินทับหญ้ามันยังเป็นประโยชน์ หญ้ามันเกิดไม่ได้ ถ้ามันเป็นพื้นกว้าง เราก็
ได้ใช้ประโยชน์ของเราได้

แต่เวลาบอกว่าหินทับหญ้าๆ ใจ ทั้งเสียดสี ทั้งเหยียดหยาม เนื่เวลาจิตมารมันทิ่มมันแทง
ใจ เวลากิเลสมันทิ่มมันแทงขึ้นมา เราก็เชื่อกิเลสมันไปไง

แต่ถ้าจะเป็นธรรมขึ้นมาบ้าง ใ้อโฮ! รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

เวลาคนมันทุกข์มันยากนะ มันทุกข์มันยากมาก แล้วถ้ามันได้สติสัมปชัญญะมา มันหยุด
มันหยุดไหลตามมารไป แล้วมันกลับมามีคำบริกรรม กลับมาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ พอจิตมัน
สงบเป็นจิตหนึ่ง เวลามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา นั่นนะโลกุตตรธรรม

จากโลกียะๆ โลกียะคิดจากตน คิดจากมนุษย์เิง เพราะจิตมารเิง จิตมารมันก็ไหลไปตาม จริตนิสัยความชอบ ไหลไปจากความรู้ ไหลไปอย่างนั้นนะจิตมาร แต่ถ้าทำความสงบได้ จิต หนึ่ง

จิตหนึ่งก็ติด จิตหนึ่งยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ ถึงบอกว่า มันไม่มีมาตั้งแต่ต้น ไม่มีอะไร ทั้งสิ้น ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม เพราะมันไม่มีการกระทำเิง มันไม่มีเหตุไม่มีผลเิง แต่ถ้ามันเห็นสติ ปัญญา ๔ เห็นกิเลส แล้วถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ จักรมันจะเคลื่อนแล้ว

มีมรรคหรือไม่มีมรรค นี่เิง ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล ความคิดที่เกิดขึ้นมาเป็นสัญญาหรือเป็นปัญญา มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มันเป็นมรรค

สัญญาความจำได้หมายรู้ จิตมาร มารมันครอบงำตลอดต่อเนื่องกันมา แล้วก็ศึกษา ธรรมะก็อ้าง อ้างธรรมะบังเงา ว่าเป็นธรรมๆ

อ่อนแอ ไม่เอาไหน หลงไหล ไปตามมัน แล้วก็สวมหัวโขนว่ามันจะเป็นธรรม มันเป็นไป ไม่ได้

ความรู้สึกนึกคิดเิง คนเกิดมามีกายกับใจเิง ใจนี้เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม ความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นนามธรรม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการกับหลานพระสารีบุตร เห็นใหม่ ไม่ พอใจ อารมณ์ไม่พอใจ โกรธเคียดแค้นเขา ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปต่อว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเิง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้หมดละ

ถ้าเธอไม่พอใจอารมณ์ต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ของเธอด้วย อารมณ์ที่โกรธเคี่ยว กับเขา อารมณ์ที่รวิวรัดตัดตอน อารมณ์ที่ต้องการให้มันเป็นธรรมนะ ถ้าเธอจับได้ มันเป็นวัตถุ อันหนึ่งเลยนะ

จิตเห็นจิตเป็นมรรค เพราะมันเห็นนะ จิตเห็นจิตเิง อารมณ์ความรู้สึกนี้มันเป็นธรรม เป็น ธรรมเพราะอะไร

เพราะจิตหนึ่ง จิตหนึ่งถ้าเขาเห็น เขารู้ทัน มันก็เป็นธรรม

จิตมาร มันไหลไปเลย ไหลไปโดยอ้างธรรมะด้วยนะ เวลามันหลงนะ แล้วเวลาหลงมันว่า มันถูกันนะ แล้วเวลาจะเป็นจริง จิตซัดไม่มีรสชาติ

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้นะ เห็นกาย มันพิจารณาของมัน เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม กายานุวิปัสสนา นี่ไง สติปัฏฐาน ๔ ถ้ามันพิจารณาของมัน ไป ถ้ามันเป็นธรรมนะ มีมรรค

พอมีมรรค พอจิตมันเคลื่อน ปัญญามันหมุนไป ใ้อไฮ! จักร ปัญญาเน็เร็วมาก แล้วมีบาทฐานจากสัมมาสมาธิ มันยังเคลื่อนของมันไปไ้ แล้วฝึกหัดบ่อยเข้าๆ จะเร็วของมันขึ้นเรื่อยๆ แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติจนประพฤติปฏิบัติได้ ชำนาญในวสี

เวลาพิจารณาไปแล้วมันจะล้มลุกคลุกคลานแล้ว เพราะสมาธิมันอ่อนลง สมาธิอ่อนลง จากปัญญาจะเป็นสัญญา

การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติในวงกรรมฐาน สัญญาสำคัญมาก สัญญาทำให้นักปฏิบัติล้มลุกคลุกคลาน เพราะความเข้าใจผิดว่าอะไรเป็นสัญญา อะไรเป็นปัญญา

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์หรือผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้นได้ตรวจสอบๆ อ้อ! ใ้อที่มันจิตมันซัด ใ้อที่มันไม่เอาไหนเลยก็เพราะมันเป็นสัญญา

สัญญาเพราะอะไร

สัญญาเพราะความอ่อนด้อย สัญญาเพราะว่าเราไม่เท่าทัน มันเป็นสัญญา แล้วสัญญา มันไม่เหมือนปัญญา ปัญญามันเกิดเป็นปัจจุบัน เวลามันเสื่อมก็จบไป แต่สัญญามันอยู่ตลอดไป สัญญาก็ความจำใจ

ฉะนั้น เวลาที่พระที่ฝึกหัดปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานนะ มันเสื่อมหมดแล้ว แต่มันเป็นสัญญาใจ ไม้ อด ของเดิมๆ ของเก่าๆ ของที่ทำมาเมื่อชาติที่แล้วนู่นนะ แต่ชาตินี้กำลังตกนรกอยู่

ชาติที่แล้วเคยทำสมาธิได้ “ว่างๆ ว่างๆ มันจะเป็นธรรม” ชาติที่แล้วไง แต่ชาตินี้ละ ตกนรกอยู่ที่นี่ ทุกข์จนเชียวใจอยู่ที่นี่

มีสติมีปัญหา กำหนดพุทโธ แล้วพยายามตั้งสติให้ดีๆ ฟุ้งฟุมาให้ได้ ถ้าฟุ้งฟุมาได้ จิตมันสงบ มีกำลังแล้ว เวลาน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ มันจะเริ่มเคลื่อนแล้ว มันเทียบได้ อะไรเป็นสัญญา อะไรเป็นปัญญา

นักปฏิบัติ มรรคหยาบๆ มันยังไปอีกไกลมาก ของหยาบๆ แต่มันเป็นนามธรรมนะ ของหยาบๆ เรายังเข้าใจมันไม่ได้ ถ้าเรายังเข้าใจมันไม่ได้ เราแก้ตัวเราไม่ได้นะ

สิ่งที่เราจะแก้ตัวของเราได้คือศีล สมาธิ ปัญญา คือปัญญาของเราเอง

เวลาฟังครูบาอาจารย์ก็ครูบาอาจารย์ยื่นให้ นั่นนะเป็นธรรมะของครูบาอาจารย์ยื่นให้ แต่มันเป็นของเราหรือเปล่าละ แล้วเราทำขึ้นมาได้จริงหรือยังละ

ถ้ามันเข้ามาได้จริง รสของธรรม รสของศีล รสของสมาธิ รสของปัญญา รสของมันคือผลของการปฏิบัติ ผลของสังขาร มันกังวาน มันเป็นสังขารมันเป็นความจริง มันเป็นสังขารเป็นความจริงโดยที่เราเป็นผู้ที่ทะนุถนอม เราเป็นผู้ที่มีการกระทำ แล้วเรารักษาของเรา แล้วมันเกิดกับเรา เกิดบนจิต จิตตภาวนา

ตำรายกไว้ พระไตรปิฎกสาธุ นั่นเป็นของพระพุทธเจ้า ศึกษามาขนาดไหน มันศึกษามาขนาดไหน พญามาร จิตใจของเรา มันลึงเล มันสงสัย มันไม่แน่ใจ

แต่เวลาถ้ามันเป็นในหัวใจของเรา โอ้โฮ! สาธุ สาธุองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันเป็นจริงในใจของเรา เห็นไหม จิตตภาวนา อตุตตะ หิ อตุตตะ โนะ นาโต ตนเป็นที่พึงแห่งตน

มันเป็นสังขารเป็นความจริงในหัวใจของตนอยู่แล้ว ถ้าเป็นสังขารเป็นความจริงในหัวใจของตน เราชำนาญในวสี เราชำนาญในการกระทำ เราชำนาญในการดูแลรักษา ทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เป็นตังคปหาน

คำว่า “ซ้ำแล้วซ้ำเล่า” เพราะถ้าจิตมันมีกำลัง สติปัญญามันรอบคอบ เวลามันพิจารณาไปแล้วมันก็ว่าง ว่าง เห็นไหม

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันเป็นสุขในสัมมาสมาธิ นั่นก็ระดับหนึ่ง เวลาถ้ามันใช้สติ
ใช้ปัญญาของมันมากมายมหาศาล แล้วจักรมันเคลื่อน จักรมันเคลื่อน ดำริชอบ งานชอบ เพียร
ชอบ มรรค ๘ กงล้อของธรรม กงล้อของธรรมได้เกิดขึ้นบนหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น

พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลาปัญญามันรอบคอบมันก็วาง วาง นี่สุขในปัญญา

สุขในสัมมาสมาธินั้นก็เป็นสุขของสมาธิ เวลาปัญญามันเกิดมันมหัศจรรย์

มหัศจรรย์ มันทำอะไรรู้ใหม่

มันทำให้ติดใจ

มรรคหยาบๆ มันปล่อยๆ ปล่อยก็คือปล่อยใจ

มันไม่มีมาตั้งแต่ต้น

แต่นี้มีนะ มีมรรค

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล

ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาไม่มีเหตุไม่มีผล มันเป็นสัจจะเป็นความจริงไม่ได้ ทุกข์ เหตุให้เกิด
ทุกข์ นี่มันฝ่ายกิเลส

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธ ดับด้วยมรรค ๘ พิจารณาไปแล้วมันวาง มันวาง

มันวางชั่วครั้งชั่วคราวคือตักคปหาน วางเหมือนกัน ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ มัน
เป็นสามัญสำนึก มันเป็นโลก มันเป็นโลกียะ มันเป็นความคิดของมนุษย์ เป็นความคิดเกิดบน
ภพ เกิดบนจิต จริงตามสมมุติ เพราะชีวิตนี้สมมุติ เพราะมันหมดอายุขัยมันต้องตาย มันไม่เป็น
ความจริง เกิด แก่ เจ็บ ตายไป

แต่เวลาทำความเข้าใจของใจเข้ามาให้ได้แล้วฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญาที่เวลามรรคมัน
เคลื่อน นี่โลกุตตรปัญญา ปัญญาอันนี้มันไม่เกิดจากตำรา ปัญญาอันนี้ไม่เกิดจากครูบาอาจารย์
ปัญญาอันนี้ไม่เกิดจากใครทั้งสิ้น เกิดจากขี้ทุกข์ขี้ยากนี่ เกิดจากทุกข์เจียนตายนี้

แล้วมันเกิดขึ้นมา เพราะมันจะเทียบกับธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตอนไหน เพราะมันเกิดปัจจุบัน มันไว วูบๆ มันหมุนของมัน แล้วมันเป็นจริงของมันขึ้นมา มันจะไปเทียบกับใคร แล้วมันจะเป็นของใคร

มันก็ของจิตตภาวนานั้นไง

แก้จิต เวลาจิตมันเป็นความจริงขึ้นมา มันก็แก้จิตใจดวงนั้น

แล้วเวลามันปล่อยวางๆ โดยความที่ไม่ละเอียดยุบคอบ ปล่อยวางแล้วไม่ดำเนินการต่อไป เราทำงาน เราคิดว่าทำงานเสร็จ จบ แต่เนทำงานเสร็จมันไม่จบ ชั่วครวญๆ มันก็ต้องทำซ้ำ แล้วทำซ้ำมันก็ต้องมีสติมีปัญญา มีความรอบคอบ ความรอบคอบของคนไ ในกาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นใหม่ พระปฏิบัติเขาถึงรักษาของเขา ดูแลหัวใจของเขา

จิตนี้แก้ยากนัก จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้ดูแลได้ยากนัก

ฉะนั้น เวลาถ้าเป็นพระกรรมฐานจริง มันจะไม่ถ่อ ไม่ส่งออก ไม่แบกรับภาระอะไรทั้งสิ้น

ภาระมันมีแต่ภาระข้อวัตรปฏิบัติ ภาระของคนไ เข้าบิณฑบาต ทำภักติกง ต้องฉันง ไม่ฉันก็ตาย ฉันมากเกินไปก็เป็นเรือเกลือ ฉันไม่เป็นประโยชน์มันก็ทำให้ธาตุขันธ์ทับจิตๆ

คนที่ภาวนาเขาไม่ให้ธาตุขันธ์ทับจิต เขาจะให้จิตนี้มีอานุภาพ จิตนี้มีกำลังของมัน แล้วเวลากำลัง ถ้ามันโน้มไปสู่ปัญญา ปัญญา มันจะเคลื่อน มรรคมันจะหมุนของมัน เวลาหมุนของมัน นี่ง จิตภาวนาเป็นของจิตดวงนั้นเป็นผู้ฝึกหัดปฏิบัติ

ไหนดว่ามันไม่มีง

มันไม่มีเพราะเอ็งไม่ได้ทำขึ้นมาเลยง แต่เอ็งทำขึ้นมาเอ็งจะมี เวลาขึ้นมาแล้วถ้ามันสมดุขของมัน มันก็วางๆ ง ถ้าไม่มีมารอบคอบ ไม่มีการตรวจสอบนะ ก็คิดว่า “อ้อ! ตรัสรู้แล้วเป็นพระอรหันต์”

เดี๋ยวกก็เสื่อมหมด เพราะมันไม่มี ไม่มีเหตุไม่มีผลง

แต่เวลามันสมมุจเฉทปหาน ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ สมดุลพอดีของมัน มรรคสามัคคี มรรคสามัคคีรวมลง สมดุลของมันไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ นิโรธ ขณะ สักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉาสีลพตปรามาส สังโยชน์ ๓ ขาด ขณะต้องรู้ ขาด ขาดในปัจจุบันนี้ ดั่งแขนขาด

ถ้าตั้งแขนขาด สังโยชน์ขาด มันมหัศจรรย์อย่างไร

นี่มรรคหยาบๆ นะ มรรคหยาบข้ามรรคละเอียด ถ้าหยาบๆ เวลามันรวมลง ตังคปหาน ถ้าไม่สืบต่อมรรคหยาบข้ามรรคละเอียด ความละเอียดรอบคอบ มัคโค ทางอันเอกอยู่ไหน หาไม่เจอ

แต่ถ้ามันเป็นสังข์จะเป็นความจริงขึ้นมา เวลาสมมุจเฉทปหาน นิโรธ ดับ ดับพร้อมกัน ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ แล้วมันเหลืออะไร ใครเป็นคนดับมัน แล้วดับอย่างไร ดับแล้วมันไปไหน เวลาเอ็งชี้คอกู เอ็งทำกุเจียนตาย เวลามันดับ ดับอย่างไรกายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ แล้วจิตไปไหน

นี่พาดกระแสง “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอฯ”

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังปลื้มใจ ปลื้มใจเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ๖ ปี เวลามันทุกข์มันยากขนาดไหน เวลาอาสาชกชยญาณทำลายอวิชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ แสดงธัมมจักขุพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม มันเป็นการยืนยันกันแล้วนะ เทศนาว่าการจบปัญจวัคคีย์เป็นพระโสดาบันทั้งหมด แสดงอนัตตลักขณสูตรขึ้นมา สงฆ์ ๕ องค์เป็นพระอรหันต์ ยสะอีก ๕๔...๖๐

นี่ไง เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไง มันไม่มีหรือ มันไม่มี ทำไมถึงเป็นพระอรหันต์ละ ถ้ามันไม่มี ทำไมพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมละ แล้วพระอัสสชิ พระมหานามยังไม่ได้ ใ้กับไม่ได้ต่างกันไหม มีกับไม่มีต่างกันไหม จริงกับไม่จริงต่างกันอย่างไร

มันมีสิ มันมีการกระทำ มันมีที่ไปที่ไปทั้งนั้นนะ

แล้วมันมีที่ไหนละ

จิตเวียนวายตายเกิดในวัฏฏะ ปุณฺชนคนหนา เวลาเราฝึกหัดปฏิบัติ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงนะ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมา เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ปัญญาอบรมสมาธิฯ ถ้าพิจารณาของมันเท่าทันแล้วมันตัดขาดเลยละ รูป รส กลิ่น เสียง สักแต่ว่า ทำความสงบของใจได้ง่าย นี่ก็ลายณชน

เวลาจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาที่ไหน

สมถกรรมฐานฯ ฐานคือจิต จิตหนึ่ง เวลาพิจารณาไป พิจารณาของเราไป เวลาพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม พิจารณาโดยมรรค ๘ พิจารณางานชอบ ด้วยความชอบธรรม ด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนาจะเป็นโลกุตตรธรรม มันพิจารณาวางแล้ววางเล่า แต่ถ้ามันคิดไม่ชัดเจน มรรคไม่สามัคคี มันจะสมุจเฉทปหานได้อย่างไร

ถ้ามันสมุจเฉทปหาน สมุจเฉทปหานด้วยความสมดุลพอดี ด้วยมรรคสามัคคี สัมปยุต วิปยุต ขาด ขาดออกไป นี่ภาวสวะ ภพ จิตดวงนั้นมันรู้ รู้อะไร รู้พระโสดาบันเกิดอีก ๗ ชาติไป

ถ้าบรรลุนิพพานมันต้องรู้ต้องเห็นสิ ถ้ามันรู้มันเห็นแล้วพาดกระแสใจ ถ้าพาดกระแส จิตดวงนั้น นี่ใจ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม พระอัสสชิ พระมหานาม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะสอนไปจนเป็นพระโสดาบันด้วยกันทั้งหมด แสดงอนัตตลักษณะสูตรขึ้นมา

ขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕ ขันธ ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขันธ ๕ มันเป็นสุขหรือเป็นทุกข์

มันเป็นทุกข์พระเจ้าคะ

แล้วทำไมไม่ทิ้ง

นี่ในอนัตตลักษณะสูตรไป

ในอาทิตตฯ ใจ มโนวิญญาณณีปี นิพพิทุทติ มโนสมุผลเสปี นิพพิทุทติ ความสัมผัส ความกระทบกระทั่งอื่น มันเป็นทุกข์ทั้งนั้น มันเป็นทุกข์ทั้งนั้น

แล้วทำไมเธอไม่วาง เธอไม่เข้าใจ ถ้ามันไม่เห็นภาพ ไม่เห็นภวาสวะ ไม่เห็นสถานที่ จิตตภาวนามันจะเป็นโลกุตตรธรรมอย่างไร

ถ้าโลกุตตรธรรม มรรคหยาบ มรรคละเอียดไง ถ้ามันยึดมั่นถือมั่นขึ้นมา มันจะเป็นสติ เป็นมหาสติอย่างไร

เป็นสติ เป็นมหาสติ มหาปัญญา เป็นปัญญาญาณ ปัญญาอัตโนมัติที่มันจะลึกซึ้งเข้าไป เข้าไปสู่ภพ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส ใ้ส่องใสๆ นั้นนะอุปกิเลสทั้งนั้นนะ ว่างๆ ว่างๆ เพราะอะไร

เพราะเวลามันละมันถอนของมันแล้ว ชั้นอย่างหยาบ ชั้นอย่างกลาง ชั้นอย่างละเอียดนะ

ใ้ที่ว่า เป็นนามธรรมที่จับต้องอะไรไม่ได้

ถ้ามันจับได้ อารมณ์ความรู้สึกของเธอเป็นรูปอันหนึ่งนะ เป็นวัตถุเลยละ ถ้ามันจับได้มันพิจารณาของมัน ถ้าพิจารณากายก็ส่วนหนึ่ง พิจารณาเวทนาจึงส่วนหนึ่ง พิจารณาจิต พิจารณาธรรม อย่างไม่อย่างหนึ่งให้มันชัดเจน

แล้วถ้าพิจารณาอย่างไม่อย่างหนึ่งแล้ว ถ้ามันคุ้นเคยแล้ว เดียวกิเลสมันก็ปลิ้นก็ปล่อนแล้ว ถ้ามันปลิ้นปล่อนขึ้นมา มันพิจารณาอย่างไม่ จับให้ชัด จับให้มันคืนให้ตาย แล้วพิจารณาของมันไป เวลามันสมดุพลพอดีขึ้นมา มัคโค ทางอันเอกใจ

ทางอันเอกเกิดจากไหน

ก็เกิดจากภพ เกิดจากจิตนั้นแหละ เวลาจิต เวลาสักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สิ้นลัพตปรามาส มันขาดไป พาดกระแส ใครเป็นคนพาด ถ้ามันพาดกระแสมันก็ต่องรู้สิ เกิดอีก ๗ ชาติ เพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย แล้วมันต้องมีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย แล้วใครจะเป็นคนไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

ถ้าทำจิตหนึ่งไม่เป็น มันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ มันเป็นจิตมาร จิตมารมันอ้อยอืดอืด มันรู้ธรรมะ มันบรรลุธรรม บรรลุธรรมด้วยมารไป มารมันพาบรรลุ มารมันพาออกไปนอกถิ่นนอกทาง ไปอยู่ในอำนาจของมัน

จิตหนึ่ง จิตหนึ่งฝึกหัดปฏิบัติของมันขึ้นมาด้วยมรรคด้วยผลใจ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนใจ ถ้ามันพิจารณาไป สันติภูมิจิโก สันติภูมิจิโกแต่ละชั้นแต่ละตอน เป็นขั้นเป็นตอน ขึ้นไป มรรคละเอียดๆ

ถ้ามันเริ่มต้น จากเวลาที่ว่าจิตหนึ่งแล้วพิจารณาไป เวลามันขาด นิโรธ ดับทุกข์ ในวงกรรมฐานนะ เขาบอกนี้หัดภาวนาเป็น คนภาวนาเป็น

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าภาวนาเป็นแล้วนะ เขามีโอกาสแล้ว แล้วถ้ามีโอกาสแล้วนะ จะต้องมีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ฉะนั้น หลวงปู่มั่นถึงฝากหลวงปู่เจี๊ยะ ฝากหลวงปู่จวนไว้กับหลวงปู่ขาว เพราะหลวงปู่ขาว หลวงปู่มั่นอบรมบ่มเพาะฝึกมา คนอื่นสอนไม่ได้ ไปไหนมา สามีวาสองศอก คนอื่นมันเป็นจิตมาร มันก็พาอ้อยอืดอืดไปนั่นแหละ

“พระกรรมฐาน ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น เพชรน้ำหนึ่ง”

หนึ่งตลาดนะ หนึ่งในร้านเพชรนุ่น

แต่เพชรน้ำหนึ่งเวลาพาดกระแสน ใครเป็นคนพาด แล้วรู้ได้อย่างไร แล้วเวลาคนไม่เป็น สอน มันสอนไปไหน คนไม่เป็นมันก็จะเมอเพ้อพก จิตมารทั้งนั้นนะ

จิตมาร อ่างธรรมะ

จิตหนึ่ง อ่างผลการปฏิบัติ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ เคารพบูชา ไม่มีศาสดา ไม่มีพระพุทธรูปศาสนา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธรูปศาสนา เราไม่ยอมรับศาสดาได้อย่างไร

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ใจก็เลส ใจก็จิตมาร ใจหน้าด้านนั้นนะ มันบอกว่ามันรู้ใจ มันอ่าง มันว่ามันรู้ใจ

แต่ถ้าจิตหนึ่ง ทุกข์เจียนตาย ฝึกหัดด้วยสติด้วยปัญญา ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติด้วยการ
คุมครองดูแลของครูบาอาจารย์ที่เป็นวงกรรมฐาน ที่เห็นคุณค่าของสังขารม คุณค่าของธรรมๆ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมเท่านั้น กราบธรรมๆ

แล้วเราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เราต้องการสังขารม เราไม่ต้องการจิตมาร เราไม่ต้องการ
มารยาสาไทย เราไม่ต้องการทะนุถนอมให้มารมันยิ่งใหญ่

ครูบาอาจารย์ที่ดีเขาพยายามตัดแข่งตัดขาของมาร ตัดแข่งตัดขา เห็นใหม่ ข้อวัตรปฏิบัติ
เป็นเครื่องอยู่ของใจๆ

ใครมันอยากทุกข์อยากยาก แต่ถ้าไม่ทุกข์ไม่ยาก มารมันยิ่งใหญ่ แขนขามันแข็งแรง ตัด
แข่งตัดขาของมัน ตัดแข่งตัดขาของมารเพื่อทำตัวให้เป็นจิตหนึ่ง เป็นเครื่องอยู่ของใจๆ ถ้าจิต
หนึ่งมันอยู่แล้วมันสงบสุข อยู่แล้วสงบสุขก็ฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นข้อเท็จจริง ถ้าฝึกหัดเป็น
ข้อเท็จจริง ให้เป็นจิตหนึ่ง จิตหนึ่งยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนาด้วยภาวนามยปัญญา
ปัญญาอย่างนั้น คือ สมาริ ปัญญา

มีศีล มีสมาริ มันถึงมีกำลังจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา

ไม่มีสมาริ สัญญาทั้งนั้น แล้วสัญญาไม่มีวันเลื่อนวางนะ มันมีเสียหายว่าสัญญามัน
เข้มขึ้น สัญญามันเบาบางไป เข้มขึ้นก็พูดจาชัดเจน สัญญาความจำ พูดครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ จะ
แตกต่างกันแล้ว แต่มันพูดพร้าเพื่อเพื่อพักอยู่อย่างนั้นได้ตลอดเวลา เพราะมันเป็นสัญญา

แต่ถ้ามันเป็นปัญญา เดียวก็มี เดียวก็ล้มลุกคลุกคลาน เดียวมันก็ไม่เป็นความจริง เพราะ
อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ปัญญาเกิดจากจิตดวงนั้น จิตตภาวนา จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

พระพุทธศาสนาไม่เคารพบูชาสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น เคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เคารพ
ศาสดาของเรา เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเคารพสังขารมที่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยคัมมาจนมาร้องให้คร่ำครวญ ลูกสาวของมารมาช่วยยับยั้งอย่างใด
ครอบครัวของมารก็ต้องสิ้นไป เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมี
ดวงตาเห็นธรรม สงฆ์องค์แรกของโลกนี้ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เราพยายามฝึกหัดของเรา ฝึกหัวใจของเรา ไม่ใช่ฝึกจิตมาร ไม่ใช่ฝึกมารยาสาไทย ไม่ใช่ฝึกการเสพติดบ่าบอคอแตก

ฝึกหัดให้เป็นจิตหนึ่ง แล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาให้เป็นสัจจะ ให้เป็นความจริงของหัวใจผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น เอวัง